

2 СИМПОЗИУМ
СО МЕЃУНАРОДНО
УЧЕСТВО

КНИГА НА АПСТРАКТИ

ФАРМАЦЕВТОТ
КАКО АЛКА ПОМЕЃУ
ТРАДИЦИОНАЛНАТА И
ИНОВАТИВНАТА
ТЕРАПИЈА

УНИВЕРЗИТЕТ
ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ
ФАКУЛТЕТ ЗА
МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

27 СЕПТЕМВРИ 2025

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип
Факултет за медицински науки
Оддел за фармација

КНИГА НА АПСТРАКТИ
Втор симпозиум со меѓународно учество од
областа на фармацијата

„Фармацевтот како алка помеѓу
традиционалната и иновативната терапија“

27 септември 2025 година,
Штип

КНИГА НА АПСТРАКТИ

**Втор симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата
„Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија“
Штип, 2025 год.**

Издавач: Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Факултет за медицински науки

Уредник: проф. д-р Викторија Максимова

Технички уредници: ас. м-р Дијана Мицева и ас. м-р Дино Карпичаров

Дизајн на корици: Зоран Кочоски

Лектор: Даница Гавриловска-Атанасовска

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

615(062)(048.3)

СИМПОЗИУМ со меѓународно учество од областа на фармацијата (2 ; 2025 ;
Штип)

Книга на апстракти [Електронски извор] / Втор симпозиум со
меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтот како алка
помеѓу традиционалната и иновативната терапија“, 27 септември 2025
година, Штип ; [уредник Викторија Максимова]. - Штип : Универзитет "Гоце
Делчев" - Штип, Факултет за медицински науки, 2025

Начин на пристапување

(URL): <https://fmn.ugd.edu.mk/documents/simpoziumi/kniga-na-apstrakti-fmn-farmacija-2-simpozium.pdf>.

- Текст во PDF формат, содржи 75 стр. - Наслов преземен од екранот. -

Опис на изворот на ден 18.09.2025

ISBN 978-608-277-119-9

а) Фармација -- Собири -- Апстракти

Предговор

Драги колеги,

Книгата на апстракти од Вториот симпозиум со меѓународно учество во областа на фармацијата насловен „Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија“ е збир од кратки извадоци од пленарните предавања и постер-презентациите претставени на овој симпозиум.

Пленарните предавања на симпозиумот се сублимат од искуствата и истражувањата на ценети предавачи од земјава и од странство, со цел да се поврзе традиционалниот концепт на лекување со иновацијата, односно да се дадат современи толкувања и разбирања на теми релевантни за фармацијата, како од терапевски, така и од аспект на следење на несакани ефекти, примена на фармакоинтелигенцијата во пракса, како и влијанието на пакувањето врз квалитетот на лекот. Со тоа, се создава една рамка за поврзување и интегрирање на традицијата и иновацијата, во насока на унапредување на фармацевтската наука и пракса.

Симпозиумот, организиран од Одделот за фармација при Факултетот за медицински науки, полека добива традиционален биенален карактер и ја зајакнува врската меѓу стручната и академската заедница на фармацевти. Неговата основна цел е да го дополни и збогати едукативниот амбиент во државата и да ја поттикне континуираната едукација, преку размена на нови стручни и научни информации од полето на фармацијата. Во исто време, придонесувајќи за збогатување на знаењата на фармацевтите, симпозиумот ги поврзува академскиот кадар, здравствените работници и фармацевтските компании и директно влијае врз зајакнување на фармацевтската пракса во нашата држава.

Во име на Организацискиот и Научниот одбор, ја исказувам благодарноста на сите колеги, студенти, фармацевти и фармацевтски компании кои беа вклучени во реализацијата на овој симпозиум.

Проф. д-р Катарина Смилков,
претседател на Организациски одбор

Членови на Научен одбор:

проф. д-р Даринка Ѓоргиева Ацкова
(претседател)
проф. д-р Емилија Јаневиќ Ивановска
проф. д-р Зорица Арсова
Сарафиновска
проф. д-р Катарина Смилков
проф. д-р Елена Дракалска Серсемова
проф. д-р Александар Цветковски
проф. д-р Викторија Максимова
проф. д-р Марија Дарковска
Серафимовска
проф. д-р Биљана Лазарова
доц. д-р Ивана Митревска
доц. д-р Сотирија Дувлис
доц. д-р Марија Арев
доц. д-р Милкица Арсова
насл. доц. д-р Марија Атанасова
Лазарева
насл. доц. д-р Зоран Наков
насл. доц. д-р Марјан Џепароски
насл. доц. д-р Лилјана Макрадули
насл. доц. д-р Љубица Аџи-Андов
насл. доц. д-р Билјана Несторовска-
Ѓошевска

Членови на Организациски одбор:

проф. д-р Катарина Смилков
(претседател)
проф. д-р Биљана Лазарова
доц. д-р Зоран Наков
ас. м-р Паулина Апостолова
ас. м-р Дијана Мицева
ас. м-р Дино Карпичаров
лаб. м-р Борјанка Веселинова
лаб. м-р Сања Лазарова

Содржина

Пленарни предавања:

Албена Т. Динкова Костова

Keap1/Nrf2 како целно место за лекови 2

Бојана Видовиќ

Рационална и безбедна употреба на додатоци во исхраната..... 4

Зоран Живиќ

Современи предизвици во употребата на додатоци на исхрана..... 6

Едита Алили Идризи

Фармакоинтелигенција: Интеграција на иновациите и безбедноста на пациентите во фармацевтската практика 7

Ивана Митревска

Одржливо фармацевтско пакување 8

Марјан Џепароски

Фармаковигиланца - улогата на фармацевтот 9

Постер презентации

Ана Марија Бајатовска, Зоран Живиќ, Тања Петреска Ивановска, Татјана Миленковиќ, Лидија Петрушевска Този

Асоцијација на индексот на телесна маса и физичката активност со гликемиската контрола кај пациенти со дијабетес тип 2 во Република Северна Македонија 11

Антонела Бојковска, Деа Мусљиу, Маја Тодороска, Вероника Поповска Јакимовска, Ана Атанасова, Пацка Антојска

Апликација на MODDE софтвер за оптимизација на раздвојување на пикови во хроматографска анализа 12

Блерта Локмани, Љубица Аџи-Андов

Преваленца и фактори на ризик поврзани со гестациски дијабетес мелитус кај бремени жени..... 13

Борјанка Веселинова, Катарина Смилков, Сања Костадиновиќ Величковска

Ладно цедено масло од пиперка (*Capsicum sp.*) fam. Solanaceae како вредна компонента во козметологијата и фитотерапијата 14

Фармаковигиланца - улогата на фармацевтот

Марјан Џепароски*^{1,2}

¹Бионика фармацевтикалс, ул. „Скупи“ бр. 57, 1000 Скопје,
Северна Македонија (marjan.dzeparoski@bionikapharm.com)

²Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, ул. „Крсте Мисирков“ 10-А,
2000 Штип, Северна Македонија

Лековите се карактеризираат со својата ефикасност, квалитет и безбедност. Фармацевтската индустрија е строго регулирана, со уште построги барања што доаѓаат секој ден, каде што од големо значење е фармаковигиланцата. Фармаковигиланца е систем кој се применува за откривање, собирање, следење, процена и обезбедување на соодветност на новите податоци за безбедноста на лекот и на односот ризик - корист во врска со употребата на лекот или неговата интеракција со други лекови. Целите на фармаковигиланцата се промовирање на рационална, безбедна и ефикасна употреба на лекови, спречување на штети од несакани реакции, минимизирање на ризиците и придонес кон заштитата на пациентите и јавното здравје. Тука клучна улога и одговорност треба да имаат фармацевтите, бидејќи нивната експертиза вклучува снабдување и издавање на лекови, проценка на здравјето, стручна едукација и советување, професионално менаџирање на терапијата, превенирање на можни грешки од употребата на лековите, интеракции и други несакани реакции. Фармацевтот треба да има и познавања за хербалните препарати и додатоци на исхрана, бидејќи е можна нивна интеракција. За да може фармацевтот да одговори на овие барања, многу е важна додипломската едукација, исто така и континуираната едукација, за жал може да се констатира дека фармаковигиланцата како посебна тема е многу слабо застапена. Пријавувањето на несакани реакции во Северна Македонија е на ниско, незадоволително ниво во споредба со останатите држави. Сите учесници во здравствениот систем, вклучувајќи ги тука фармацевтите заедно со другите здравствени работници, како и образовните системи, треба активно да спроведуваат едукација и имплементирање на програми за континуиран професионален развој и зајакнување на теоретското и практичното знаење од овој значаен сегмент.

Клучни зборови: додипломска/континуирана едукација, несакани реакции, фармаковигиланца, фармацевт.

**Втор симпозиум со меѓународно учество од областа на
фармацијата „Фармацевтот како алка помеѓу
традиционалната и иновативната терапија“**

**Организатор:
Оддел за фармација
Факултет за медицински науки
Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип**

ISBN: 978-608-277-119-9

ВТОР СИМПОЗИУМ СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО
ОД ОБЛАСТА НА ФАРМАЦИЈАТА

**ФАРМАЦЕВТОТ
КАКО АЛКА ПОМЕЃУ
ТРАДИЦИОНАЛНАТА И
ИНОВАТИВНАТА
ТЕРАПИЈА**

ОРГАНИЗАТОР:
ОДДЕЛ ЗА ФАРМАЦИЈА
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП

ISBN: 978-608-277-119-9